

Koulutuslautakunnan talousarvio vuodelle 2025 ja taloussuunnitelma vuosille 2026-2027

Koulutuslautakunta 24.09.2024 § 88
420/02.02.00/2024

Tiivistelmä: Koulutuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle ehdotuksensa lautakunnan vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2026-2027 taloussuunnitelmaksi.

Valmistelija/lisätietoja antaa:

sivistysjohtaja Jyrki Lumiainen, puh. 02 474 5311
varhaiskasvatusjohtaja Tuulia Tamminen, puh. 02 474 5312
johtava rehtori Ari Nuorikkala, puh. 02 474 5351
Paimion lukion rehtori Olli-Pekka Lehtonen, puh. 02 474 5380

Paimion kaupunginhallitus on 21.8.2024 antanut hallintokunnille talousarvion 2025 laadintaohjeen. Sen mukaan talousarvion laadinnassa ensisijaisen tärkeätä on kustannusten kasvun hillintä. Lautakuntien tulee tarkastella kriittisesti omia toimintojaan ja perusteellisesti pohtia, miten lakisääteisiä palveluja voidaan tuottaa nykyistä tehokkaammin ja taloudellisemmin. Lisäksi tulee pohtia, miten suhtaudutaan ei-lakisääteisten palveluiden tuottamiseen sekä tuotettavien palveluiden laatutasoon.

Kuntalain 110 §:ssä säädetään, että talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Paimion kaupungin strategia vuosille 2022–2026 on hyväksytty valtuustossa kesäkuussa 2022. Strategiassa linjattu tavoitetilä on olla maakunnan vetovoimaisin kaupunki, joka tunnetaan kulttuuristaan ja laadukkaista palveluistaan. Koulutuslautakunnan vastuualueella erityinen haaste on Paimion kaupungin väestön kasvu ja verraten korkea alaikäisten lasten ja nuorten määrä sekä lasten ja nuorten oppimisen ja kasvun tukitoimien varmistaminen. Vuonna 2023 aloitettu oppimisen tuen kehittämissuunnitelman toimeenpano jatkuu edelleen vuonna 2025, ja kuntastrategiaan on linjattu tavoitetiläksi saada oppimisen tuen kehittämissuunnitelman mukainen tavoitetilä valmiiksi vuonna 2026.

Talousarvio on laadittava niin, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Koulutuslautakunnan vastuualueella suuri osa toiminnasta on sellaista lakisääteistä toimintaa, jossa kaupungilla on myös lakisääteinen järjestämisvastuu ja -velvollisuus, ja jopa niin, että hallinnossa on noudatettava ihmisoikeusperiaatteita ja lapsen edun ensisijaisuutta niin, että tietyt palvelut on järjestettävä silloinkin, vaikka niihin ei olisi talousarviossa varattu määrärahaa.

Koulutuslautakunnan ydinpalvelut, jotka sen täytyy järjestää, ovat kunnallinen varhaiskasvatus, esiopetus sekä perusopetus, sisältäen em. palveluihin kytkeytyvät muut tukipalvelut kuten ruokailut, lakisääteisen minimitason koulukuljetukset sekä oppimisen ja koulunkäynnin tuen palvelut.

Koulutuslautakunnan ei-lakisäätteinä palveluina voidaan pitää sekä niitä palveluita, joita laki kyllä säätelee jos ko. palvelua järjestää, mutta ko. palvelua ei ole pakko järjestää, sekä sellaiset palvelut joita lain velvoittamana ei ole välttämätöntä järjestää lainkaan.

Koulutuslautakunnalla viimeksi mainittuja palveluita on oikeastaan vain Turun seudun urheiluakatemia tuki. Sillä rahoitetaan muutamien yksittäisten paimiolaisten nuorten tavoitteellista urheiluharrastusta ja mahdollistetaan ammattimainen valmennus urheilulukio-opintojen tai muiden opiskelujen ohessa. Vuosikustannus tästä on vain noin 1500 €, joten ko. toiminnasta poisjäännillä ei olisi talouden kannalta juuri merkitystä.

Palveluita, joita ei olisi pakko järjestää lainkaan, mutta joita laki säätelee, jos niitä järjestetään, ovat:

- sivistyspalveluiden lautakunnat (jotka eivät olisi välttämättömiä)
- yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelijärjestelmä
- avoin varhaiskasvatustoiminta
- lapsiperheiden tukipalveluiden rahoittaminen
- koululaisten aamupäivätoiminta (järjestetään taloudellisesti avustettuna)
- koululaisten iltapäivätoiminta (järjestetään omana toimintana)
- lukiokoulutus

Em. palveluita on tarkasteltu ja arvioitu kriittisesti lautakunnan talousarvioiltakoulussa 11.9. jo valmisteluvaiheessa.

Lautakuntarakennetta koskevat muutokset eivät kuulu koulutuslautakunnan toimivaltaan, mutta näkemys tällaisesta rakenteellisesta muutoksesta toimialan kahden lautakunnan yhdistämisestä saatetaan hallituksen tietoon.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelijärjestelmä on jatkossakin hyvä lisä varhaiskasvatuksen palveluvalikkoon ja mahdollisuuksiin Paimiossa, mutta subjektiivisen oikeuden piiriin palvelusetelit eivät kuulu, eikä palvelusetelitä tarvitse hakijalle myöntää, jos kaupunki voi tarjota ko. lapselle paikan kunnallisessa varhaiskasvatuksessa.

Avoimen varhaiskasvatustoiminnan järjestäminen perustuu varhaiskasvatukseen lakiin, jos sitä järjestetään, mutta velvollisuutta järjestämiseen ei ole. Paimiossa toimintaa toteuttaa MLL Paimion paikallisyhdistys, jonka toimintaa koulutuslautakunta on tukenut rahallisesti yli 30 000 eurolla vuosittain sen lisäksi, että MLL saa kanavoituna myös koululaisten aamupäivätoiminnasta tulevan valtiosuusrahoituksen ja asiakasmaksutulot. MLL Paimion paikallisyhdistyksen toiminta on pääasiallisesti luokiteltavissa kuitenkin muuksi kuin avoimeksi varhaiskasvatukseksi, eli lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämisen ja tukemisen palveluiksi. Niiden voidaan katsoa olevan osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävää, joka kunnille sote-uudistuksen myötä jäi, ja jonka vastuu Paimiossa on hyvinvointilautakunnalla.

Koululaisten aamupäivätoimintaa järjestää MLL Paimion paikallisyhdistys yhdessä toimipisteessä. Palvelu on tarkoitettu kaikkien koulujen oppilaille. Tällä hetkellä toimintaan osallistuu yhdeksän lasta. Palvelun asiakasmaksuksi on määriteltä tällä hetkellä 45 €/kk alle sen, mikä tuo maksu lain mukaan voisi olla.

Koululaisten iltapäivätoimintaa kaupunki järjestää itse omana toimintana kaikkien neljän peruskoulun yhteydessä. Osallistujia on tänä syksynä hieman yli 100, koulukohtaisesti IP-toimintaan osallistuvien lasten lukumäärä on vaihteluvälillä 22–36 lasta/koulu. Kyseisen palvelun tuottamisessa laatutaso vaihtelee, sillä Vistan koulussa IP-toimintaa järjestetään klo 17 asti, mutta muissa kouluissa vain klo 16 asti. Lapsille on kuitenkin mahdollista hakea IP-toimintapaikkaa riippumatta siitä, minkä koulun oppilaita he ovat. IP-toiminnan kuukausimaksuja on perusopetuslain säädösten antamassa kehiksessä mahdollista korottaa 20-40 €/kk.

Lukiokoulutuksen osalta on todettu, että toimiva lukio on yksi tärkeä vetovoimatekijä. Kustannuksiltaan Paimion lukio toimii tehokkaasti, kustannuksia on saatu säästettyä ja valtionosuusrahoitus käytännössä kattaa lukion ulkoiset toimintamenot. Lukiokoulutuksen osalta ei esittämässä muita muutoksia kuin erityisopetuksen kehittämiseen liittyviä määräaikaista henkilöstöjärjestelyitä.

Hallinto

Talousarvioehdotuksessa pyritään reagoimaan niihin operatiivisiin riskeihin, jotka on jo vuoden 2022 talousarviokirjassa todettu todennäköisyydeltään ja vaikutuksiltaan korkeimmiksi riskeiksi koulutuslautakunnan vastuualueella.

Sivistystoimen johdossa perusopetuslain uudistus vuonna 2025 tulee aiheuttamaan lisätyötä sekä esi- että perusopetuksen osalta (uudet opetussuunnitelmat, oppimisen tuen lainsäädäntö uudistuu, henkilöstökoulutuksen tarve, hallintopäätösten tarkastaminen). Talousarvioon sisältyy tämän johdosta esitys koordinoivan erityisopettajan tehtävän muuttamisesta määräaikaista ajalle 1.1.2025 – 31.7.2026 kokoaikaiseksi (nykyinen toimenkuva 50% koordinointi- ja hallintotyötä, 50% lukion erityisopettajan tehtäviä). Lukiokoulutukseen esitetään lukiolain muutosten täytäntöönpanon vuoksi erityisopettajaresurssin vahvistamista yhden henkilötyövuoden laajuiseksi lukuvuoden 2025-26 loppuun asti. Syksyllä 2025 valmisteltaessa vuoden 2026 talousarviota arvioidaan, voidaanko elokuusta 2026 alkaen palata nykyiseen järjestelyyn, jossa koordinoiva erityisopettaja tekee yhdistelmätoimenkuvaa sekä esi- ja perusopetuksen oppimisen tuen asioiden koordinoinnissa että lukion erityisopettajana. Määrärahavaraukset em. järjestelyihin sisältyvät perusopetuksen yhteisiin (kp 3100) sekä Paimion lukion talousarvioesitykseen.

Hallinnossa henkilöstömäärän vähentäminen ei ole mahdollista johtuen jatkuvasta useiden työntekijöiden ylikuormituksesta jo nykyisillä resursseilla. Hallinnosta voidaan kuitenkin löytää pysyvä

säästökohde: yhdistetään toimialan lautakunnat yhdeksi lautakunnaksi. Tällä sekä säästettäisiin kokouspalkkioiden, matkakorvausten ja kokousjärjestelyiden kustannuksista vuositasolla yli 20 000 euroa, sekä vähennettäisiin hallinnossa tehtävää työtä eri lautakuntien esityslistojen valmistelusta sekä pöytäkirjojen pitämisestä, tekemisestä ja tarkastamisesta. Käsiteltävien asioiden lukumäärä vuositasolla olisi em. järjestelyllä vastaava per kokous kuin mikä on kaupunginhallituksenkin käsittelemä asiämäärä per kokous. Yhdistetyllä lautakunnalla kokouksia olisi tällöin kerran kuukaudessa (poislukien heinäkuu). Asia saatetaan kaupunginhallituksen tietoon ja harkintaan; koulutuslautakunnan talousarvioehdotuksen määrärahoista ei ole toistaiseksi poistettu toisen lautakunnan määrärahavaroja.

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen hallinnon kuluihin tulee lisäystarpeita vuodelle 2025 varhaiskasvatusohjaajan siirtyessä eläkkeelle.

Varhaiskasvatuksen hallinnon henkilöstökuluihin on lisätty viransijaisen kolmen kuukauden palkkakulut lokakuusta joulukuuhun lyhyen perehdytyksen ja varhaiskasvatusohjaajan vuosilomien ajalle.

Oinilan päiväkotia avautuu tammikuussa 2025. Kasvatushenkilöstö on kahden ryhmän osalta budjetoitu Tapiolan päiväkodista siirtyvinä, mutta palkkakustannuksiin on tarvetta lisätä Oinilan päiväkodin johtajan palkka, osa-aikaisen laitospulaisen palkka sekä koko vuodelle kahden opettajan ja yhden hoitajan palkat (kolmas lapsiryhmä) 163 000 euroa sekä varaukset kolmen kuukauden ajalle yhdelle opettajalle ja kahdelle hoitajalle (neljäs ryhmä) 23 400 euroa. Oinilan päiväkodin henkilökulujen lisääntyminen syksyllä 2025 ei ole todennäköistä, koska Ala-Vistan ja Jokelan päiväkodeille on budjetoitu syntyvän varhaiskasvatusalueen henkilöstökuluja jo syyskaudelle 2025. Henkilöstöä rekrytoidaan ja työ sopimuksia laaditaan ainoastaan aitoon resursointitarpeeseen.

Yksityisen varhaiskasvatuksen palvelusetelikustannukset nousevat vuodesta 2024 palvelusetelin arvon indeksitarkastuksen 4/25 myötä arviolta 4,5%, jos koulutuslautakunta ei päättää palvelusetelin indeksijäädätystoimista vuoden 2025 osalta. Palvelusetelin arvon korotus ei johda palvelusetelmäärärahan selkeään korottumiseen (2,3 milj. euroa) vaan pysyy maltillisempuna palvelusetelien vähäisemmästä määrästä johtuen.

Kelan yksityisen hoidon tuen ja yksityisen hoidon kuntalisän määrärahoja ei arvioida tarvittavan enää lainkaan. Kulut olivat vuodelta 2024 vähäiset ja kohtaan osoitetut määrärahat 30 000 euroa. Kelan kotihoidontuen määrärahoja on vähennetty vuoden 2024 440 000 eurosta 410 000 euroon alle 3-vuotiaiden lasten siirtyessä yhä varhemmin varhaiskasvatukseen. Näistä menokohdista tulee TA24 nähden yhteensä 60 000 euron säästöt.

Perhepäivähoidosta on siirtynyt työskentelemään kaksi hoitajaa määräaikaaisesti päiväkoteihin ja samankaltaista siirtymää sekä

eläkkeellejäämistä kohdistuu perhepäivähoitoon vuoden 2025 ja 2026 aikana. Vuoden 2025 palkkakulut ovat arviolta 20 000 euroa tämänvuotista pienemmät.

Varhaiserityiskasvatuksen henkilöstökuluissa voidaan todeta olevan nousua vuoteen 2024, koska varhaiskasvatuksessa on palkattuna lasten tuen tarpeita varten neljä erityisopettajaa, kymmenen varhaiserityiskasvatuksen hoitajaa ja seitsemän avustajaa erityisen tuen lapsille. Pidennetyn oppivelvollisuuden lasten avustajakuluja palautuu kaupungille takaisin valtionosuuksien muodossa. Avustajakulut ovat kirjattuna päiväkotien kustannuspaikalle. Tuen järjestelyitä varten resursoitu henkilökuntamäärä ei ole itsessään paljon noussut toiminnallisten järjestelyjen avulla, mutta 2025 palkkakustannuksia (415 000 euroa, +35 000 euroa) selittää tämän vuotiseen verrattuna inklusiohankkeen määrärahojen poistuminen.

Perusopetus

Perusopetuksen keskeisimpiä asioita on tuleva lakiuudistus 1.8.2025 alkaen, jonka täytäntöönpanon valmisteluun ja hallintointiin on varattava riittävä resurssi. Ks. edellä hallinto-otsikon alta.

Oppimisen tuen kehittämissuunnitelman 2022 – 2026 täytäntöönpano jatkuu. Esityksenä vuodelle 2025 on kuitenkin vain sen erityisluokanopettajavakanssin palauttaminen Jokelan kouluun, joka vuosi sitten päädyttiin jättämään täyttämättä, kun laaja-alaisten erityisopettajien lukumäärää lisättiin neljällä uudella viralla. Em. kehittämissuunnitelmassa vuodelle 2025 esitetyt uudet opettajavakanssit esitetään toteutettavaksi vuoden 2026 talousarvion yhteydessä ja täytettäväksi 1.8.2026 alkaen. Tällä ratkaisulla hillitään kustannusten kasvua, kun kokonaan uusia virkoja ei esitetä perustettavaksi.

Vistan koulun Poiju-luokan toiminta esitetään vakinaistettavaksi vuonna 2025. Erillistiloissa toimivan luokan avulla on saatu kiinnitettyä koulutyöhön niitä lapsia ja nuoria, joilla on ollut vaikeuksia koulunkäynnissään, ja joiden osalta olisi mahdollisesti ollut ko. syistä paineita saada jopa paikka sairaalakoulusta. Lukuvuoden 2023-24 päättymisen jälkeen Paimiossa asuvia lapsia ei ole pysyvällä oppilaspaikalla lainkaan. Tällä toiminnalla säästetään sekä asiakaspalveluiden ostosta että taksikuljetuksista Paimio-Turku-Paimio -välillä enemmän kuin mitä Poiju-luokan toiminta maksaa.

Koulunkäynninohjaajien osalta esitetään siirtymistä laskennalliseen henkilöstöpooliin, jossa työntekijäresurssi määräytyy koulun oppilasmäärän perusteella lukuvuodesta 2025-26 alkaen. Kokonaisuohjaajamäärä vähenisi järjestelyllä nykyisestä noin viidellä työntekijällä, ja tavoitteena on saada palkata nykyistä useampia ohjaajia toistaiseksi voimassa oleviin palvelussuhteisiin.

Perusopetuksessa esitetään palattavaksi henkilökohtaisten tietokoneiden jakamisesta 6. vuosiluokalta alkaen aiempaan

käytäntöön, jossa kouluissa käytetään yhteiskäyttölaitteita. Talousarviossa esitetään, että henkilökohtaiset tietokoneet annetaan perusopetuksen oppilaille vastea 9. vuosiluokalle, ja vuosiluokilla 1-8 käytetään kouluissa olevia yhteiskäyttölaitteita. Jo käyttöön jaetut henkilökohtaiset tietokoneet kerätään takaisin lukuvuoden 2024-25 päättyessä muilta paitsi niiltä, jotka ovat aloittamassa 9. luokalle elokuussa 2025. Järjestelyllä saadaan kouluihin tarvittava määrä yhteiskäyttölaitteita ilman lisähankintoja, sekä korvattua em. oppilaskoneilla ne vanhat yhteiskäyttölaitteet, jotka on pakko uusia ensi vuoden aikana.

Perusopetuksen tulosalueella esitetään koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminan asiakasmaksutaksojen nostamista lakisääteiselle enimmäistasolle kuten toimitaan varhaiskasvatuksessakin. Tästä asiasta ks. erillinen asiakohta lautakunnan talousarviokokouksessa.

Lukio

Talousarviossa esitetään lukion erityisopetuksen resurssin vahvistamista omarahoitteisesti syksystä 2025 eteenpäin, kun määräaikainen hankerahoitus päättyy.

Ehdotus koulutuslautakunnan talousarvioksi on liitteenä. Talousarviosta puuttuvat toimialan ulkopuolelta määräytyvät sisäiset erät (mm. kiinteistövuokrat, sisäiset ICT- ja toimistokulut sekä oppilas- ja yhteiskäyttöisten tietokoneiden kustannukset).

Tulosalueiden vastuuhenkilöt esittelevät vastuualueensa talousarvioesitykset yksityiskohtaisemmin kokouksessa.

Investoinnit

Esitys investointimäärärahoista esitellään kokouksessa.

Esittelijä: Sivistysjohtaja Lumiainen Jyrki

Päätösehdotus: Koulutuslautakunta päättää hyväksyä ja esittää kaupunginhallitukselle koulutuslautakunnan talousarvioesityksen vuodelle 2025 ja taloussuunnitelman vuosille 2026-2027.

Lisäksi koulutuslautakunta saattaa kaupunginhallituksen tietoon näkemyksensä siitä, että kaupungin talouden tasapainottamiseksi yli 20 000 € vuotuiset pysyvät säästöt olisi mahdollista saada aikaan, jos lautakuntarakennetta muutettaisiin yhdistämällä sivistystoimialan kaksi nykyistä lautakuntaa yhdeksi lautakunnaksi.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hallituksen jäsen Timo Virta saapui kokoukseen takaisin pykälän käsittelyn aikana klo 20:26.

Asiantuntijana paikalla ollut rehtori Olli-Pekka Lehtonen poistui kokouksesta pykälän käsittelyn aikana klo 20:30.

Hallituksen jäsen Markus Kaarlela saapui kokoukseen takaisin pykälän käsittelyn aikana klo 20:39.